

«ОСНОВИ КРИМІНАЛЬНОЇ ПРОЦЕСУАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

*Тема № 9 : Підготовче провадження і судовий
розгляд*

(2 години)

ПЛАН ЛЕКЦІЇ:

- 1.Поняття, сутність і значення підготовчого судового провадження.
- 2.Порядок, строки та прийняті рішення за результатами підготовчого судового провадження.
- 3.Загальні положення судового розгляду.
- 4.Процедура судового розгляду.
- 5.Судові рішення у кримінальному провадженні та їх види.

Стадія підготовчого провадження розпочинається у разі отримання судом процесуальних документів які є кінцевими для стадії досудового розслідування та ініціюють початок підготовчого провадження, а саме:

- 1) обвинувального акта;
- 2) клопотання про застосування примусових заходів медичного характеру;
- 3) клопотання про застосування примусових заходів виховного характеру;
- 4) клопотання про звільнення від кримінальної відповідальності.

Підготовче провадження здійснюється
суддею одноособово.

-На стадії підготовчого провадження вирішується питання щодо можливості відповідно до вимог КПК України здійснити розгляд кримінального провадження у наступній судовій стадії – стадії судового розгляду.

-Підготовче провадження може бути закінчено прийняттям інших процесуальних рішень, що передбачені нормами КПК України, зокрема закрити провадження.

-На цій стадії судом не вирішується питання про доведеність вини обвинуваченого.

На стадії підготовчого провадження судом вирішуються наступні питання:

- перевіряються процесуальні документи, що надійшли до суду щодо їх відповідності вимогам КПК України;
- визначаються межі обвинувачення;
- встановлюється наявність чи відсутність підстав закриття кримінального провадження;
- перевіряється дотримання правил підсудності кримінальних проваджень;
- вживаються заходи щодо підготовки судового розгляду провадження.

До суду органами досудового розслідування направляється обвинувальний акт, до якого відповідно до ч. 4 ст. 291 КПК України додається:

- 1) реєстр матеріалів досудового розслідування;
- 2) цивільний позов, якщо він був пред'явлений під час досудового розслідування;
- 3) розписка підозрюваного про отримання копії обвинувального акта, копії цивільного позову, якщо він був пред'явлений під час досудового розслідування, і реєстру матеріалів досудового розслідування (крім випадку, передбаченого частиною другою статті 297-1 КПК України);
- 4) розписка або інший документ, що підтверджує отримання цивільним відповідачем копії цивільного позову, якщо він був пред'явлений під час досудового розслідування не до підозрюваного;
- 5) довідка про юридичну особу, щодо якої здійснюється провадження, у якій зазначаються: найменування юридичної особи, її юридична адреса, розрахунковий рахунок, ідентифікаційний код, дата і місце державної реєстрації.

Завданням стадії підготовчого провадження є:

- 1) перевірити наявність процесуальних підстав для затвердження угоди про визнання вини чи про примирення;
- 2) перевірити наявність підстав закриття провадження;
- 3) перевірити відповідність вимогам кримінального процесуального закону обвинувального акту, клопотання про застосування примусових заходів виховного характеру або клопотання про застосування примусових заходів медичного характеру;
- 4) перевірити дотримання правил визначення підсудності кримінального провадження;
- 5) підготувати умови для успішного проведення судового розгляду.

Після отримання обвинувального акта, клопотання про застосування примусових заходів виховного характеру, клопотання про застосування примусових заходів медичного характеру або клопотання про звільнення від кримінальної відповідальності суд не пізніше п'яти днів з дня його надходження призначає підготовче судове засідання, в яке викликає учасників судового провадження (ст.314 КПК).

Підготовче провадження відбувається за обов'язкової участі наступних учасників кримінального судочинства:

- прокурора;
- обвинуваченого, його захисника;
- потерпілого, його представника та законного представника;
- цивільного позивача, його представника та законного представника;
- цивільного відповідача та його представника;
- представника юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження.

Процесуальні рішення які суд може прийняти на стадії підготовчого провадження умовно можливо поділити на три категорії:

- 1) процесуальні рішення які закінчують кримінальне судочинство;
- 2) процесуальні рішення якими розпочинається стадія судового розгляду;
- 3) процесуальні рішення що виконують контрольну функцію.

Прийнявши рішення про призначення справи до судового розгляду, суддя також має право вирішити наступні питання:

- 1) про призначення захисника у випадках, коли його участь у справі є обов'язковою;
- 2) про визнання особи законним представником обвинуваченого, потерпілою, цивільним відповідачем, представником потерпілого, позивача, відповідача, якщо рішення про це не було прийняте під час досудового розслідування;
- 3) про визнання потерпілого цивільним позивачем, якщо позов не був заявлений під час розслідування справи;
- 4) про список осіб, які підлягають виклику в судові засідання;
- 5) про заходи щодо забезпечення цивільного позову;
- 6) про виклик у необхідних випадках перекладача;
- 7) про визнання доказів недопустимими.

Загальні положення стадії судового розгляду – це встановлені кримінальним процесуальним законом і обумовлені засадами кримінального провадження правила, що виражають найважливіші типові властивості цієї стадії і виявляються протягом усього періоду її реалізації.

Згідно з чинним кримінальним процесуальним законом до їх числа належать такі положення.

- реалізація засад кримінального провадження під час судового розгляду;
- безперервність судового розгляду;
- незмінність складу суду при розгляді справи;
- гласність судового розгляду;
- наслідки неявки учасників судового розгляду до суду;
- загальні правила застосування заходів забезпечення кримінального провадження та проведення слідчих (розшукових) дій під час судового розгляду;
- об'єднання, виділення та зупинення судового провадження;
- процесуальний порядок застосування режиму відеоконференції в судовому провадженні.

Кримінальне провадження в суді здійснюється гласно. Суд може прийняти рішення про здійснення кримінального провадження у закритому судовому засіданні впродовж усього судового провадження або його окремої частини лише у випадках:

- 1) якщо обвинуваченим є неповнолітній;
- 2) розгляду справи про злочин проти статевої свободи та статевої недоторканості особи;
- 3) необхідності запобігти розголошенню відомостей про особисте та сімейне життя чи обставин, які принижують гідність особи;
- 4) якщо здійснення провадження у відкритому судовому засіданні може призвести до розголошення таємниці, що охороняється законом;
- 5) необхідності забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному провадженні.

Структурні елементи судового розгляду:

- 1) підготовча частина судового засідання;
- 2) судовий розгляд;
- 3) судові дебати;
- 4) останнє слово підсудного;
- 5) постановляння і проголошення судового рішення.

Судові рішення - це правозастосовні акти суду, судді, слідчого судді або суду присяжних, які викладені у формі вироку або ухвали та в яких вирішено обвинувачення по суті або інші питання кримінального провадження.

Судове рішення, у якому суд вирішує обвинувачення по суті, викладається у формі вироку.

Судове рішення, у якому суд вирішує інші питання, викладається у формі ухвали.

Дякую за увагу!